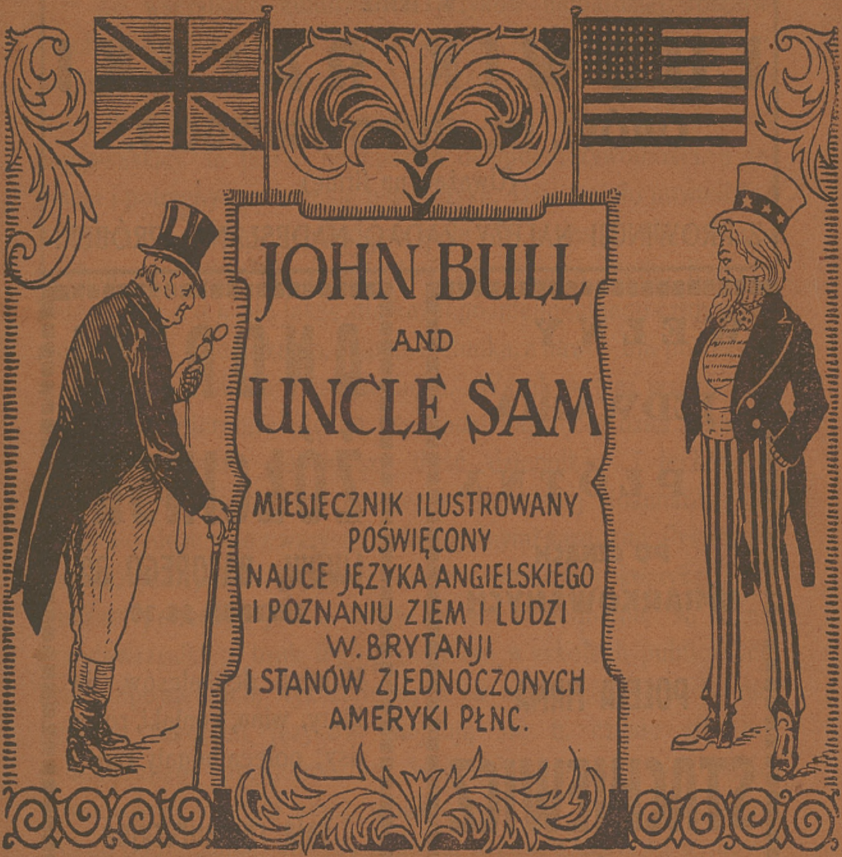
Należytość pocztową opłacono ryczałtem.

Nr. 1. LWÓW 1926

TREŚĆ ZESZYTU Nr. 1.:

TELEFON Nr. 884.

Przedmowa

Ze wszystkich kulturalnych języków najbardziej rozpowszechnionym jest na kuli ziemskiej język angielski, którym mówi, według zapodań angielskich, około 240 miljonów ludzi, a jeżeli w tej liczbie przeszło sto miljonów ludzi nie należy do rasy anglo-saskiej, to jest to najlepszym dowodem żywotności, a zarazem i potrzeby uczenia się tego języka. Dziś śmiało powiedzieć możemy, że nauka angielskiego stała się u nas niezbędnie potrzebną nie tylko dla emigrantów (do Stanów Zjedn. Kanady, Palestyny i t. d.), ale także dla każdego inteligentnego człowieka: nauczyciela, dziennikarza, kupca, technika, a nawet dla poważniej myślącego robotnika i rzemieślnika. Wszak w tym języku, pomijając już literaturę piękną, wychodzi najwięcej dzieł w każdej dziedzinie wiedzy, największa ilość dzienników i fachowych czasopism, a wreszcie w tym języku najłatwiej stosunkowo porozumieć się można z wszystkimi kulturalnymi narodami. Przyczyny, dla których język angielski, (mimo widocznej korzyści i koniecznej potrzeby) jest u nas w takiem zaniedbaniu, są różne. Przedewszystkiem brak tego przedmiotu w szkołach publicznych, brak odpowiednich, wykształconych sił nauczycielskich, (w nielicznych szkołach języków znajdują się b. często siły bez dydaktycznego przygotowania, bez elementarnych wiadomości nowoczesnej fonetyki ang.), a także brak dla samouków zajmującego podręcznika, którybyy podawał zupełnie wzorową wymowę, a przytem nie był nudnym i uciążliwym dla uczących się. Wiele osób wreszcie zraża się początkowemi trudnościami wymowy angielskiej i pisowni, ale tu główną przyczyną jest lenistwo i brak woli do jakiejkolwiek poważniejszej, nieprzymusowej pracy nad sobą samym.

Wydając niniejszy miesięcznik p. t. „John Bull[1]) and Uncle Sam[2])“, mam na celu nie tylko nauczyć języka angielskiego (w 12 zeszytach) tak, aby uzdolnić uczących się do lektury utworów beletrystycznych i dzieł fachowych, do zapoznania ich

---

[1]) John Bull (dżon bul) jestto przezwisko typowego Anglika, rządu lub opinji angielskiej. Postać tę przedstawiają mniej wiecej tak, jak ją widzimy na okładce. Nazwę tę zapoczątkował pisarz Arbuthnot (1667-1735) w swem dziele: „History of John Bull“. (Historja Jana Bull'a.)

[2]) Uncle Sam (ƏNKl säm) początkowo tylko żartobliwe przezwisko Stanów Zjednoczonych, potem także przezwisko narodu amerykańskiego. Początek tej nazwy sięga czasów deklaracji niezawisłości St. Zjedn. Samuel Wilson, nadzorca magazynu w Troy, który był bardzo popularnym i zwanym przez wszystkich Uncle Sam (wuj Samuel) znaczył raz beczki literami U. S. (United States) Zjednoczone Stany. Ktoś chciał wiedzieć, co znaczą te litery. „Oczywiście, że Uncle Sam“ zawołali ludzie stojący obok.

z wyrażeniami niezbędnie potrzebnemi: w podróży koleją, na morzu, w hotelu, na poczcie, etc. i w życiu towarzyskiem, ale także do zapoznania ich (w ustępach pisanych po polsku) z historją, obyczajami, zwyczajami i kulturą rasy anglosaskiej. Nadto ostatni, ilustrowany ustęp miesięcznika poświęcony będzie bardzo zwięzłemu opisowi najważniejszych miejscowości, godnych widzenia na ziemiach W. Brytanji i Stanów Zjednoczonych.[1]) Ale przedewszystkiem chodzi mi o samą metodę nauki języka angielskiego. W ciągu dwudziestoletniej pracy mojej nauczycielskiej w szkołach średnich, a także w dwu wyższych uczelniach we Lwowie, miałem sposobność przekonać się, jak znakomite rezultaty osiąga się przy nauce języka angielskiego przez wprowadzenie do lekcji krótkich anegdotek, humoresek, dowcipów, jak łatwo uczniowie zapamiętać mogą i wymowę i wyrażenia całe, jeżeli humor był jednym z czynników działających na umysł. To też i tu postanowiłem zastosować do poszczególnych lekcji głównie humorystyczne anegdotki i przy pomocy tych nauczyć tego, ze względu na wymowę dość trudnego, języka.

Pierwszym niezbędnym warunkiem do osiągnięcia dodatnich rezultatów w uczeniu się na podstawie mojej metody, jest dokładne zapoznanie się ze znakami fonetycznymi, których używam dla oznaczenia wzorowej wymowy wykształconego Londyńczyka. Przestudjować je należy najlepiej w ten sposób: wypisać poszczególne znaki osobno na papierze, a obok nich słowa, które podaję w rubryce trzeciej na str. 4, 5, 6. Te słowa wymawiać należy głośno kilkakrotnie tak, aby dźwięki angielskie skojarzyły się w pamięci z odpowiednimi znakami fonetycznymi. Następnie przypatrzyć się trzeba, jak wygląda ten dźwięk przedstawiony w pisowni angielskiej w rubryce czwartej[2]). Oczywiście, że czytelnicy będą mieli pewne trudności i wątpliwości; wszak trudno przeprowadzić naukę o dźwiękach jęz. angielskiego na 3 stronicach! W następnych zeszytach zawsze poświęcona będzie jedna strona objaśnieniom z zakresu fonetyki języka angielskiego, przedewszystkiem co do zgłosek słabych i mocnych i sposobów wymawiania rozmaitych dźwięków, których nie mamy w języku polskim.

Po gruntownem zapoznaniu się ze znakami fonetycznymi na str. 4 — 6 wziąć się można do lekcji. W lekcjach, które składają się z krótkich zdań (wraz z objaśnieniami gramatycznemi) i z anegdotek, należy najpierw odczytać głośno wiersz

---

[3]) Ponieważ nie znam stosunków w St. Zjednoczonych, więc ustępy odnoszące się do Stanów Zjednoczonych będą pisane, począwszy od Nr. 8., przez jednego z stałych mieszkańców St. Zjedn., którego informacje i opisy będą zupełnie wiarygodne. [2]) za 2 godziny można przerobić to dokładnie.

w fonetycznej pisowni, przypatrzeć się potem, jakie znaczenie polskie mają poszczególne słowa angielskie, a nastepnie porównać te głośno wymówione słowa z właściwą pisownią angielską w pierwszych wierszach, oznaczonych tłustym drukiem. Zwracam przy tej sposobności uwagę uczących się, że tłumaczenia polskie są dosłowne, że jęz. polski jest bardzo często wykoszlawiony, bo naginam go do angielskiego sposobu wyrażania się i że wskutek tego na razie muszą powstawać takie dziwolągi językowe jak: „czynisz ty widzieć?“ zamiast „czy widzisz?“ „jestem ja do zrobienia?“ zamiast „mam to zrobić?“ i t. p. Czas przerobienia każdej lekcji w sposób wyżej podany dla średnio uzdolnionych wynosi mniej więcej $2^1/_2$ godziny.

Ale gdybym karmił uczących się samemi anegdotkami, nigdybym nie przysposobił ich do lektury. Do tego celu służyć mają dłuższe ustępy i utwory poetyckie. W każdym zeszycie będzie umieszczona jakaś powiastka (później wybrany ustęp z utworu dobrego autora) i jeden poemat wybrany ze skarbca poezji angielskiej. Przy wierszach będzie podany czas, w którym należy przeczytać cały utwór. N. p. biegłość w czytaniu utworu: „The Open Window“ w tym zeszycie należy doprowadzić do tego, aby ostatecznie po kilkakrotnem czytaniu, przeczytać go można było za jedną minutę.

Zamiast ćwiczeń wprowadziłem na razie tworzenie zdań ze słów znanych, w kombinacjach podanych w ustępie: „Tworzenie zdań.“ Nadmienić jeszcze muszę, że nie wszystkie zjawiska językowe n. p. formy i tryby czasowników, będą znane uczącym się według tej metody i że należy uczyć się całych zdań tak, jak je czytamy; w swoim czasie będą przerobione odpowiednie partje z gramatyki.

Na zakończenie dodaję, że począwszy od dziewiątego zeszytu będą okazywać się oryginalne, krótkie artykuły współczesnych Anglików. Ze względów łatwo zrozumiałych nie mogę już obecnie podawać ich nazwisk, mogę tylko powiedzieć, jaki jest ich zawód: otóż pierwszy jest wybitnym pedagogiem w szkolnictwie wyższem (niegdyś mój profesor, gdy studjowałem w University College w Londynie), drugi reprezentantem szkolnictwa powszechnego, trzeci znakomitym kooperatystą.

Gdyby ktoś z czytelników miał jakieś trudności w uczeniu się, albo miał jakieś spostrzeżenia i uwagi dotyczące metody, którą wprowadzam, niech wypowie się szczerze i otwarcie, niech napisze do redakcji niniejszego miesięcznika, a jeśli te spostrzeżenia lub uwagi będą racjonalne, z pewnością wykorzystam je dla ulepszenia samej metody nauczania.

WYDAWCA.

Objaśnienia znaków fonetycznych

dla oznaczenia wzorowej wymowy dźwięków angielskich.

Znaki fonetyczne, używane przezemnie, mało różnią się od tych, jakich używa prof. T. Benni, którego podręcznik wzorowej wymowy angielskiej, (jedyny w polskim języku!) gorąco polecam tym, którzy chcieliby zapoznać się dokładnie z fonetyką tego kapryśnego języka, jakim jest język angielski.

Znak fonetyczny	oznacza wymowę samogłosek	przykłady wymowy słów i ich znaczenie polskie	pisownia angielska
	Samogłoskie długie:		
i:	jestto „i“ długie, wymawia się przeciągle, z **węższem otwarciem ust** niż przy „i“ w polskim języku	dri:m sen fi:l czuć	dream feel
e:	wymawia się przeciągle, z **szerszem otwarciem ust** niż w polskim „e“. Język od podniebienia jest bardziej oddalony niż przy wymawianiu polskiego „e“.	e:ʳ powietrze ke:ʳ troska	air care
a:	długie a, więc wymawia się przeciągle. Pozycja języka i ust jak przy „e:“	gra:s trawa a:sk pytać	grass ask
o:	przeciągłe o, pozycja języka i ust taka sama jak przy wymawianiu e:	o:l wszystko bo:ʳn urodzony	all born
u:	długie „u“, pozycja ust jak przy i:	dżu: Żyd niu: nowy	Jew new
ə:	jestto dźwięk długi, głuchy, zbliżony do niemieckiego ö. Otwarcie ust znacznie mniejsze niż przy polskiem „e“. Język i wargi są w położeniu biernem.	lə:ʳn uczyć się gə:l dziewczyna	learn girl
	Samogłoski krótkie:		
y	krótkie y, coś pośredniego między polskiem „i“ a „y“, język nieco podniesiony wyżej niż przy polskiem „i“.	brytysz brytyjski syty miasto	British city
e	krótsze od polskiego „e“ pozycja ust, jak przy wymowie polskiego „i“.	frend przyjaciel ten dziesięć	friend ten
ä	jest to szeroko wymówione „e“, krótki dźwięk pośredni między polskim „a“ i „e“	händ ręka ständ stać	hand stand

Znak fonetyczny	oznacza wymowę samogłosek	przykłady wymowy słów i ich znaczenie polskie	pisownia angielska
o	jak polskie „o“ tylko krótsze	not nie from od	not from
u	również krótsze od polskiego „u“	buk książka gud dobry	book good
ə	dźwięk taki sam jak ə: tylko krótki	dynəʳ obiad əgén znowu	dinner again
a tłustym drukiem	dźwięk głuchy, podobny do polskiego „a“, lecz krótki. Język jest nieco podniesiony, a wargi mają położenie bierne, między pozycją dla „e“ i pozycją dla „o“. W Stanach Zjedn. dźwięk ten jest zupełnie taki sam jak ə.	bl**a**d krew s**a**n syn	blood son
au	jak polskie: August, augur, miau	haus dom hau jak	house how
aj	„ „ daj, raj,	tajm czas laif życie	time life
ej	„ „ mniej, wlej	grejt wielki	great
oj	„ „ wojna	boj chłopiec	boy
ou	taki dźwięk, jaki słyszymy u woźniców w Polsce, wołających na konie: „hou“!	nou wiedzieć kould zimny	know cold
małe u u góry wyrazu	jestto bardzo krótkie ᵘ które nie tworzy zgłoskę, lecz zlewa się z następną samogłoską. W niektórych stronach Polski wymawiają tak literę „ł“ — mówiąc zamiast ławka — ᵘawka	sᵘi:t słodki ᵘejt czekać	sweet wait
, przecinek między spółgłosk.	oznacza, że nie mamy jakiejś wyraźnej samogłoski między spółgłoskami, lecz jakąś nieskończenie krótką „y“ lub „ə“. Najlepiej wymawiać tak, jakby nie było żadnej samogłoski i swobodnie wymówić jedną spółgłoskę po drugiej.	oup,n otwarty sek,nd drugi	open second
	Wymowa spółgłosek:		
d, n, t	język bardziej przylega do dziąseł niż przy polskiem d, n lub t.	bäd zły pen pióro kät kot	bad pen cat

Znak fonetyczny	oznacza wymowę samogłosek	przykłady wymowy słów i ich znaczenia polskie	pisownia angielska
b, d, g, z, w	na końcu wyrazów brzmią miękko, a więc käb, a nie käp	käb dorożka dog pies	cab dog
N	oznacza dźwięk nosowy, jak polski bąk, męka — bez wymawiania następnego „g“ lub „k“, jeżeli ich tam niema po „N“.	yNgl,nd Anglja loN długi	England long
r małe u góry wyrazów	wymawia się bardzo słabo, przód języka wznosi się nieznacznie w górę	a:ʳm ramię ka:ʳ wóz	arm car
Th	dźwięk podobny do polskiego „f“, ale tu prąd powietrza przesuwa się między górnemi zębami a końcem języka*)	THri: trzy THyk gruby	three thick
DH	podobny dźwięk do polskiego „w“, słabszy prąd powietrza niż przy TH przeciska sie między górnemi zębami a końcem języka	DHou chociaż DHys ten, ta	though this
l	za końcu wyrazów i przed spółgłoskami brzmi prawie jak polskie “ł“	ᵘyls,n Wilson lyt,l mały	Wilson little

Przez kreskę nad samogłoską oznaczamy przycisk (niewłaściwie zwany także akcentem). Jeżeli tej kreski niema, to przycisk jest na pierwszej zgłosce, jak w polskim języku.

Wymowa angielskiego alfabetu:

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o
ej	bi:	si:	di:	i:	ef	dżi	ejcz	aj	dżej	kej	el	em	en	ou

p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z
pi:	kju:	a:ʳ	es	ti:	ju:	wi:	dablju	eks	ᵘaj	zed.

Przeczytać jako ćwiczenie!

A	**man**	**hearing**	**that**	**a**	**raven**	**lives**	**two hundred**
ə	män	hi:ryN	DHät	ə	rejw,n	lywz	tu: handryd
pewien człowiek		słysząc,	że		kruk	żyje	dwieście

years,	**bought**	**one**	**to**	**try.**
ji:ʳż	bo:t	ᵘan	tu	traj
lat	kupił	jednego,	aby	spróbować [1]).

[1]) na próbę. *) należy zatem przyłożyć koniec języka do górnych zębów, otrzymamy dźwięk szepleniący.

First Lesson

fə:^{r}st les,n

Pierwsza lekcja

Proverb : **All beginnings are hard**
prowə^{r}b o:l bygynyNz a:^{r} ha:^{r}d
przysłowie : wszystkie początki są trudne.

I am a man. You are a boy, he is a
aj ăm ə măn ju : a:r ə boj hi yz ə
ja jestem mężczyzną ty jesteś chłopcem. on jest

teacher, she is a girl, it is a child. We are
ti:czə^r szi: yz ə gə:^{r}l yt yz ə czajld. ^{u}i: a:^{r}
nauczycielem ona jest dziewczyną ono (to) jest dzieckiem My jesteśmy

boys. You are girls They are men. I have my
bojz ju: a:^{r} gə:^{r}lz DHej a:^{r} men aj hăw maj
chłopcami wy jesteście dziewczętami oni są mężczyznami ja mam moje

pen. You have your book, he has his book.
pen ju: hăw ju:^{r} buk hi: hăz hyz buk
pióro, ty masz twoją książkę on ma swoją książkę

She has her father. We have our pencils. You
szi: hăs hə:^{r} fa:DHə^r ^{u}i: hăw au^r pens,lz ju:
Ona ma swego ojca. My mamy nasze ołówki. Wy

have your books. They have their house. The name
hăw ju:^{r} buks DHej hăw DHe:^{r} haus DHə nejm
macie swoje książki. Oni mają swój dom. Nazwisko

„Brown“ is English. The name¹) is Polish. What
braun yz yNglysz DHə nejm¹) yz poulysz h^{u}ot
Braun jest angielskie. Nazwisko¹) jest polskie. Jakie

is your name? Who are you? I am Mr. Brown.
yz ju:^{r} nejm? hu: a:^{r} ju: aj ăm mystə^r braun
jest twoje nazwisko : Kto, (kim) jesteś ty? ja jestem panem Brown.

Uwagi gramatyczne:

„The“ jest rodzajnikiem określonym, oznaczającym rzecz lub osobę znaną. Jest nieodmienny, jest ten sam dla wszystkich rodzajów (męskiego, żeńskiego) wymawia się DHə, jeśli następne słowo zaczyna się spółgłoską, DHy, jeśli następne słowo jest samogłoską np. The house (DHə haus,) The books (DHə buks) The uncle (DHy aNk,l.) The English boys (DHy yNglysz bojz) „a“, „an“ jest rodzajnikiem nieokreślonym, dla wszystkich rodzajów, tylko dla liczby pojedynczej. „a“ znajduje się przed słowami zaczynającemi się od spółgłoski np. a name, „an“ przed słowami zaczynającemi się od samogłoski np. an aunt (a:nt) ciotka, an arm (ən a:^{r}m) ramię. Zaimki dzierżawcze my, (mój,) your (twój, wasz) his, (jego) her (jej) our, their są nieodmienne, tak w liczbie pojedynczej, jak i w liczbie mnogiej i zgadzają się z osobą, która

posiada, a nie z przedmiotem posiadanym. Np. mój ojciec : my father, moja książka : my book, jej ołówek : her pencil, jej pióra : her pens, ich dom : their house, ich domy : their houses.

[1]) wstawić jakieś nazwisko polskie !

1. Potent Effects.

pout,nt yfe'kts
potężne skutki

„Charles“ asks the teacher: „what are the effects
cza:ʳlz a:sks DHə ti:czeʳ hᵘot a:ʳ DHy yfe'kts
Karolu, pyta nauczyciel : „jakie są skutki
of heat and cold?“ „Heat expands and cold contracts“
ow hi:t änd kould hi:t ykspä'ndz änd kould kənträ'kts
ciepła i zimna? „ciepło rozszerza a zimno ściąga“,
answers the boy. „Now give me „examples“. Charles:
a:nsəʳz DHə boj nau gyw mi ygzamplz cza:ʳlz
odpowiada chłopiec „teraz daj mi przykłady.“ Karol:
„In summer the days are long and in winter very short“.
yn samər DHə dejz a:ʳ loN änd yn ᵘyntəʳ wery szo:ʳt
„w lecie dnie są długie a w zimie bardzo krótkie“.

2. Knowledge Wanted.

nolydż ᵘontyd.
wiedza potrzebna

Street Orator: „Knowledge is power. It's
stri:t órətəʳ nolydż yz pauər. yt's[1])
uliczny mowca. „Wiedza jest potęgą. To jest
knowledge we want! Ask the average
nolydż ᵘi: ᵘont a:sk DHy ä'w,rydż
wiedza[2]) my potrzebujemy. Zapytajcie przeciętnego
man when Magna Charta was King of England
män hᵘen mägnə ka:rtə ᵘoz KyN ow YNglənd
człowieka, kiedy Wielka Karta[3]) był królem Anglji
and he can't tell you, because he is not
änd hi ka:nt tel ju byko':z hi yz not
a on nie może powiedzieć wam, ponieważ on nie jest
educated!“
édjukejtyd.
wykształcony.

[1]) it's = it is jest to skrócenie, tak samo can't zamiast can not. O tych skróceniach, których jest konieczna, bardzo pomówimy w lekcji szóstej. [2]) którą my potrzebujemy. [3]) Przywilej wolności nadany w r. 1215. szlachcie angielskiej przez króla Jana.

Second Lesson.

sek,nd les,n
druga lekcja.

Proverb:
A friend in need is a friend indeed.
ä frend yn ni:d yz ə frend yndi'ːd
przyjaciel w potrzebie jest przyjacielem w istocie

I know who you are and you know who I am.
aj nou hu: ju: a:^{r} änd ju: nou hu: aj äm
ja wiem kim ty jesteś i ty wiesz kto ja jestem

He knows [2]) my friend. She knows [2]) his relatives.
hi nouz maj frend szi: nouz hyz re'lətywz
On zna mego przyjaciela. Ona zna jego krewnych.

We know your name. You know this man. I spell
^{u}i: nou ju:^{r} nejm. ju: nou DHys män. aj spell
My znamy wasze(twoje) imię. Wy znacie tego człowieka. Ja sylabizuję

my name. He spells her name. Spell his name! I
maj nejm, hi: spelz h^{u}ə:r nejm spell hyz nejm! aj
moje imię. On sylabizuje jej imię. Sylabizuj jego imię! ja

spell it: J o h n. I can read. You [1]) can
spel yt dżej ou ejcz en. aj kän ri:d you: kän
sylabizuję je: Jot o ha en. Ja mogę czytać. ty, (wy) możesz, możecie

speak English. He can write French. We
spi:k YNglysz. hi kän rajt frencz. ^{u}i:
mówić po angielsku. On może pisać po francusku. My

can translate this word into Polish. Can they speak
kän tra:nsle'jt DHys ^{u}ə:rd yntu poulysz. kän DHej spi:k
możemy tłómaczyć to słowo na polskie. Mogą oni, (one) mówić

English? No, they can not. I want (wish) to learn
YNglysz? nou, DHej kän not. aj ^{u}ont (^{u}ysz) tə lə:^{r}n
po angielsku? Nie, oni mogą nie (nie mogą). Ja chcę (chcę) nauczyć się

French, so I must come to the French lesson.
frencz sou aj məst kəm tu DHə frencz les,n
po francusku więc ja muszę przychodzić na francuską lekcję.[3]
(lekcję francuskiego)

Must he speak German? Yes, he must. Must
must hi: spi:k dżə:rm,n? jes, hi məst. məst
czy musi on mówić po niemiecku? Tak, on musi. Czy muszą

they be at home? We must not go to the station.
DHej bi: ät houm? ^{u}i: məst not gou tu DHə stejszn.
oni, (one,) być w domu? my musimy nie [1]) iść na stację.
(nam nie wolno)

I may ask you. He may go home.
aj mej a:sk ju: hi mej gou houm.
ja mogę[5] zapytać ciebie, (was.) On może iść do domu.

[1]) zaimek You znaczy: ty lub wy. Tłómaczymy go także czasem pan, pani, gdy przemawiamy do osób. Druga osoba liczby pojedyńczej jest „thou" — „ty", jednak nigdy nie używa się jej w mowie; wyraz „thou" znajdujemy często tylko w poezji i w Biblji. [2]) Wszystkie czasowniki mają w trzeciej osobie liczby pojedyńczej w zdaniu twierdzącem końcówką **s**! Wyjątek stanowią: can, must, may — więc będzie: he know**s**, he speak**s**, she read**s**, ale: he can, he may, she must. [3]) Czy możesz, can you? Polskie „czy" w pytaniu nie istnieje w angielskim języku. W pytaniu kładziemy najpierw czasownik a potem zaimek lub rzeczownik, np. can the boys draw this house? Czy chłopcy mogą narysować ten dom.? [4]) I must. znaczy muszę, ale I must not, we must not i t. d. nie znaczy: ja nie muszę, my nie musimy, lecz: mnie nie wolno, nam nie wolno. [5]) I can — mogę, oznacza możność fizyczną, możliwość a także pozwolenie. „I can go" może więc znaczyć, że mogę iść, nie sprawia mi to fizycznej trudności, albo że mogę iść, bo mam sposobność możliwość, albo, że mogę iść, bo mi pozwalają. I may — mogę. Tutaj „may" oznacza mogę, (bo mi pozwalają); czasem „may" oznacza możliwość.

3. Well Earned Prize.

ᵘel ə:ʳnd prajz
dobrze zasłużona nagroda

Young Albert came running home with a book
jaN älbəʳt kejm r**a**nyN houm ᵘyDH ə buk
młody Albert przyszedł[1]) biegnąc[1]) do domu z książką
under his arm „What's that, Albert"? his mother
andəʳ hyz a:ʳm[2]) hᵘots DHät, älbəʳt hyz m**a**DHeʳ
pod swą pachą „co jest to Albercie?" jego matka
asked. „It's a prize, mother". Teacher asked me
a:skt. yts[3]) ə prajz m**a**DHəʳ ti:czəʳ a:skt mi
zapytała „to jest nagroda, matko". Nauczyciel zapytał mnie
how many legs an ostrich has. „I said three."
hau meny legz ən ostrycz häz aj sed Thri
jak[4]) wiele[4]) nóg struś ma. „Ja rzekłem trzy".
Mother: „But an ostrich has two legs". „I know
məDHəʳ b**a**t än ostrycz häz tu: legz aj nou
matka: „ale struś ma dwie nogi." „Ja wiem
that now, but the rest of the class said four,
DHät nau b**a**t DHə rest ow DHə kla:s sed fo:ʳ
to teraz, lecz reszta klasy rzekła cztery,
so I was the best."
sou aj ᵘoz DHə best.
więc ja byłem najlepszy."

[1]) przybiegł [2]) arm — ramię [3]) what's = what is [4]) ile.

4. A Happy Meeting.

ə häpy mi:tyN.

szczęśliwe spotkanie.

A young girl (at a Hospital in London) „May
ə jaN gə:ʳl (ət ə hóspyt,l yn landən mej
młoda dziewczyna (w szpitalu w Londynie) „mogę
I see Captain Smith, please? Matron: „We don't
aj si: käpt'n smyTH pli:z? mejtr,n ᵘi: dount
ja widzieć kapitana Smitha, proszę?" Matrona: My nie czynimy[1])
allow ordinary visiting now, but if you are his
əláu o:ʳd,nəry wyzytyN nau bat yf ju: a:ʳ hyz
pozwolić na zwyczajne odwiedziny teraz, ale jeśli pani jest jego
relative... Girl (boldly) „Oh yes"! I'm his sister"
rélətyw gə:ʳl (bouldly) ou jes! ajm hyz systəʳ
krewną... dziewczyna (śmiało) „o tak, jestem jego siostrą"
Matron: „I'm very glad to meet you. I am his mother".
mejtr,n: ajm wery gläd to mi:t ju: aj äm hyz maDHəʳ
matrona: jestem bardzo rada [2]) spotkać panią. Ja jestem jego matką.

[1]) my nie pozwalamy. [2]) rada jestem, że panią spotykam.

5. A polite Boy.

ə pəla'jt boj.

grzeczny chłopiec.

Little Fred, in a crowded tramcar is
lytl fred yn ə kraudyd trämkar yz
mały Fryc w przepełnionym tramwajowym wozie jest
sitting on his father's knees. An elderly lady
sytyN on hyz fa:DHəʳz ni:z ən e'ldəʳly lejdy
siedzący na swego ojca kolanach. Jakaś podstarzała pani
enters the car, and Fred at once jumps down,
entəʳz DHə ka:ʳ ənd Fred ət ᵘans dżamps daun
wchodzi do wozu [1]) a Fryc natychmiast zeskakuje,
politely takes off his hat, and says: „May I
pəlajtly tejks of[2]) hyz hät ənd sejz mej aj
grzecznie zdejmuje swój kapelusz i mówi: „mogę ja
offer you my seat?"
ofəʳ ju maj si:t
ofiarować pani moje siedzenie?

[1]) to enter the car — wchodzić do wozu, [2]) to take off — zdejmować,

Third Lesson.
Thə:^{r}d les,n
trzecia lekcja.

Proverb :

Joy and sorrow are as near as
dżoj änd sorou a:r äz ni:r äz
radość i smutek są tak blizkie jak
to-day and to-morrow.
tu-dej änd tu-morou
dziś i jutro.

Do you understand English? No, I do not.
du ju: andə^{r}stánd YNglysz? nou, aj du not
czynisz ty rozumieć po angielsku? nie, ja nie czynię
We do not open the door. He does not see
^{u}i: du not oup,n DHə do:^{r} hi: daz not si:
my nie otwieramy drzwi on nie widzi
her. Does she answer him? No, she does not.
hə:^{r} daz szi a:nsə^{r} hym? nou, szi daz not
jej czyni ona odpowiadać mu? nie ona nie czyni.
You do not learn English. I do not say that.
ju: du not lə:^{r}n YNglysz aj du not sej DHät
Wy nie uczycie się po angielsku. Ja nie mówię tego.
Does he understand it; no, he does not. Do I
daz hi: andə^{r}ständ yt; nou hi daz not du aj
czy on rozumie to; nie on nie rozumie. Czy ja
think so? Who thinks so? Do you see your
THYNk sou hu: THYNks sou du[1]) ju: si: ju:^{r}
myślę tak? Kto[2]) myśli tak? Czy ty widzisz swego
friend? He is working now. Am I working?
frend hi yz ^{u}ərkyN nau äm aj ^{u}ə:^{r}kyN?
przyjaciela. On jest pracującym teraz. Jestem ja [pracującym?
No, you are playing in the garden. Is she
nou, ju a:^{r} plejyN yn DHə ga:^{r}d,n yz szi
nie, ty jesteś bawiącym się w ogrodzie. Czy jest ona
smoking a cigarette? Yes, she is. Are they
smoukyN ə sygərét jes, szi yz. a:^{r} DHej
palącą papierosa? tak ona jest. Czy są oni
smoking cigarettes? No, they are not. But they
smoukyN sygəréts? nou, DHej a:^{r} not bat DHej
palący papierosy? Nie oni nie są. Ale oni
smoke after dinner.
smouk a:ftər dynə^{r}
palą po obiedzie.

[1]) Widzimy z powyższych przykładów, że przeczące, pytające i pytajno-przeczące formy czasowników tworzą się zawsze przez dodanie słowa posiłkowego „to do“ — czynić; tylko przed słowami: have, be, has, am, are, is, can, may, must „do“ nie używa się. W przyszłości nie będziemy już więcej tłómaczyć: do you go? czy czynisz iść? lecz czy idziesz? does he not speak? czyni on nie mówić? lecz: czy nie mówi on? [2]) Jeśli podmiotem zdania pytajnego jest zaimek: who? — kto? what? — co? which? (hᵘycz) który, jaki? — wtedy nie używamy słowa „to do“ np. Who comes here? Kto przychodzi tu? What runs (ranz) there (DHə:ʳ)? Co biegnie tam? [3]) I write — znaczy: ja piszę, wogóle piszę, umiem pisać, jest moim zwyczajem pisać. I am writing — znaczy: ja właśnie teraz piszę. Jestto tak zwana „forma trwająca“, oznacza bowiem czynność twrająca. Writing, playing, jest imiesłowem czasu teraźniejszego; tworzy się go przez dodanie „ing“ do bezokolicznika, Więc to stand — stać — imiesłów: standing. Jeżeli bezokolicznik kończy się na „e“, to „e“ odpada, przy tworzeniu imiesłowu. Np. to have — mieć — imiesłów having. to smoke — palić — imiesłów smoking.

6. An Explanation.

ən eksplənéjszn
wyjaśnienie

A Schoolmaster is lecturing upon the circulation
ə sku':lma:stəʳ yz le'kczəryN əpo'n DHe sə:ʳkjulejszn
nauczyciel wykłada [3]) o obiegu
of the blood. „If I stand upon my head, the blood
ow DHə blad yf aj ständ əpo'n maj hed, DHə blad
krwi „jeśli stoję na mej głowie krew
runs down into my head. Then why does not
ranz daun yntu maj hed. DHen, hᵘaj daz not
biegnie na dół do mojej głowy więc [1]) dlaczego nie czyni
the blood run into my feet when I stand upon my
DHe blad ran yntu maj fi:t hᵘen aj ständ əpo'n maj
krew biec [1]) do moich nóg, kiedy ja stoję na moich
feet?“ One of the boys replies: „Please, sir, it's
fi:t ᵘan ow DHə bojz ryplajz pli:z sə:ʳ yts [2])
nogach. Jeden z chłopców odpowiada „proszę pana to jest
because your feet are not empty.“
byko':z ju:ʳ fi:t a:ʳ not empty.
ponieważ pańskie nogi są nie próżne.

[1]) then — wtedy, potem jako przysłówek, then — więc, przeto — jest spójnikiem, [2]) it's = it is. [3]) dosłownie i jest wykładującym [4]) dlaczego krew nie spływa do...

7. His Father's Telescope.

hyz fa:DHəʳz télyskoup.

jego ojca teleskop.

John: „Do you know what is a telescope?“
dżon du ju nou hᵘot yz ə télyskoup
Jan: „czynisz ty wiedzieć co jest teleskop?“
George: „Certainly I do; my father has at home
dżo:ʳdż sə':ʳt,nly aj du: maj fa:DHəʳ häz ət houm
Jerzy: „z pewnością ja czynię[2]) mój ojciec ma w domu
such a telescope that with it he can bring
sacz ə télyskoup DHät ᵘyDH yt hi kän bryN
taki teleskop, że (z) nim on może sprowadzić[1])
a church which is a mile off so close that we
ə czə:ʳcz hᵘycz yz ə majl of sou klous DHät ᵘi:
kościół, który jest milę daleko, tak blizko, że my
can hear the organ playing.
kän hi:ʳ DHy o:ʳgən plejyN
możemy słyszeć organy grające.

[1]) dosłownie: przynieść, [2]) t. zn. wiem.

8. Her pet.

hə:ʳ pet

jej ulubieniec

Charles (seven years old, sitting at the table
cza:ʳlz sew,n ji:ʳz ould sytyN ət DHə tejbl
Karol (siedm lat stary[1]) siedzący przy stole
and drawing animals): „Granny, stand on your hands
ənd dro:yN änym,lz gräny ständ on juʳ händz
i rysujący zwierzęta): „babcio, stań na twoich rękach
and knees for two minutes, please.“
ənd ni:z foʳ tu: mynyts pli:z
i kolanach na dwie minuty, proszę.“
Grandmother: „Why am I to do that, my pet?“
grä'ndmaDHəʳ hᵘaj äm aj tə du: DHät maj pet
babka dlaczego jestem[2]) ja czynić[2]) to mój ulubieńcze?
Charles: „Because I want to draw an elephant.“
cza:ʳlz byko':z aj ᵘont tə dro: ən e'lyfənt
Karol: „ponieważ ja chcę narysować słonia“

[1]) siedmioletni, [2]) mam to zrobić?

9

Thrift.

THryft.

oszczędność.

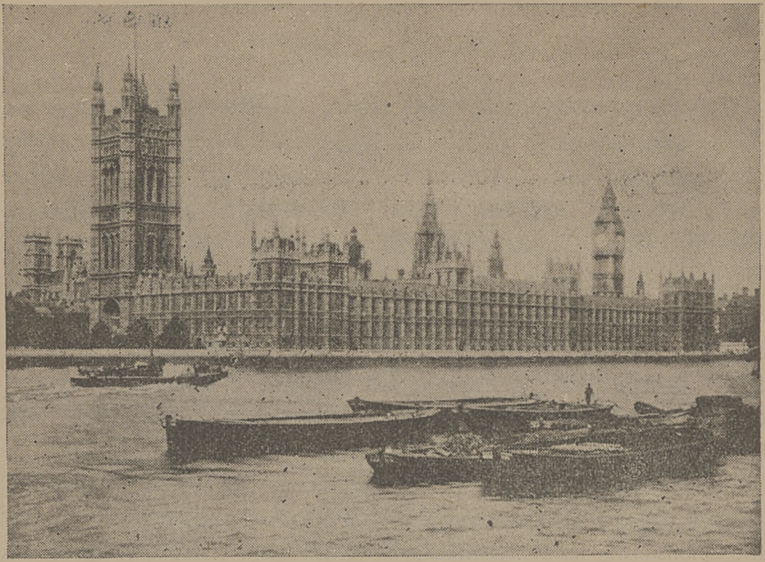
Mrs. Brown gathered her eight children round
mysyz braun gäDHəʳd hə:ʳ ejt czyldr,n raund
pani Brown zebrała [1]) swoje ośmioro dzieci dokoła
the table and asked them sweetly: „Now, who will
DHə tejbl ənd a:skt DHem sᵘi:tly nau hu: ᵘyl
stołu i zapytała je uprzejmie [3]): „otóż [2]) kto chce
have a penny and go to bed without supper?“
häw ə peny ənd gou tə bed ᵘyDHa'ut sapəʳ?“
mieć penna [4]) i pójść do łóżka bez kolacji?“
Naturally most of the children accepted the offer
nä'tcz,rəly moust ow DHə czyldr,n əkse'ptyd DHy ofəʳ
Naturalnie najwięcej z dzieci [5]) przyjęło propozycję
eagerly. Then in the morning, with her cheery smile
i:gəʳly DHen yn DHə mo:ʳnyN ᵘyDH həʳ czi'əry smajl
ochoczo. Potem z rana z swoim wesołym uśmiechem
she asked them:
szi: a:skt DHəm:
(ona) zapytała je:

„Now, who will give mamma a penny for a nice
nau hu: ᵘyl gyw məm'a: ə peny foʳ ə najs
otóż kto chce dać mamie pena za ładne [6])
breakfast?“
brekfəst?
śniadanie?“

[1]) to gather — zebrać, zgromadzić, [2]) now — teraz, tu jako spójnik w znaczeniu otóż, [3]) dosłownie znaczy: słodko, [4]) miedziana moneta angielska. O monetach, miarach i wagach ang. i ameryk. pomówimy później, [5]) po polsku: dzieci po największej części, 6) mówimy po polsku: dobre śniadanie.

Why docs she buy so many sheets?

It always looks suspicious when a girl buys
yt o:lᵘejz luks səspy'szəs hᵘen ə gə:'l bajz
to zawsze wygląda podejrzanie gdy dziewczyna kupuje
a hundred sheets of note-paper, and only twenty
ə handryd szi:ts əw nóutpejpəʳ änd ounly tᵘenty
sto arkuszy listowego papieru a tylko 20
envelopes.
énwəloups
kopert.

The Houses of Parliament.

10. Bad Prospects.

bäd prospects
złe widoki.

Mary: „When are you going to get married, my
me:ry hᵘen a:ʳ ju gouyN tə get märyd maj
Marja: „Kiedy jesteś ty idąca [1]) za mąż [2]) moja
dear?“
di:ʳ
droga.

Ann: „Never“. Mary: „Why?“
än newəʳ Me:ry hᵘaj?
Anna: „nigdy“. Marja: „Dlaczego?“

Ann: „Well, you see, I will not marry Joe when
än ᵘel, ju si: aj uyl not märy dżou hᵘen
Anna: otóż [3]) ty widzisz ja nie chcę poślubić Józka, kiedy
he is drunk, and he will not marry me, when he is
hi yz draNk, änd hi ᵘyl not märy mi hᵘen hi yz
on jest pijany, a on nie chce poślubić mnie kiedy on jest
sober.“
souᵘbəʳ
trzeźwy.

[1]) Kiedy wyjdziesz za mąż, [2]) to get married — wyjść za mąż, ożenić się, [3]) well — dobrze, przysłówek, well — otóż spójnik.

Jack in Dreamland.

Dżäk yn driːmländ
Janek w kraju marzeń sennych.

On a fine day many years ago a small boy
on ə fajn dej meny jiːʳz əgo'u ə smoːl boj
na piękny dzień) wiele lat temu mały chłopiec,

whose name was Jack, wandered away from home
huːz nejm ᵘoz dżäk ᵘo'ndəʳd əᵘe'j [2]) from houm
którego imię było Janek, wywędrował (precz) z domu

into the country, where the cornfields so interested
yntu DHə kantry hᵘeːʳ DHə koːʳnfiːldz sou 'ynt,rəstyd
na wieś [3]), gdzie zbożowe pola tak zainteresowały

him that he went much farther than he intended.
hym DHät hi ᵘent [4]) macz faːʳDHəʳ DHän hi ynte'ndyd.
go, że on poszedł wiele [5]) dalej niż on zamierzał

At last he came to a deep river and feeling
ət laːst he kejm [6]) tu ə diːp rywər änd fiːlyN
na koniec (on) przyszedł do głębokiej rzeki a czując się

tired, he lay down on the bank. Suddenly he
tajəʳd hi lej [7]) daun on DHə bäNk. sa'd,nly hi
zmęczonym (on) położył się na brzegu. Nagle on

heard beautiful voices from below and this is what
həːʳd bju'ːtəful wojsyz from bylou änd DHys yz hᵘot
usłyszał piękne głosy z dołu i to jest, co

they said: „Jack, come with us to our queen
DHej sed. „dżäk kam ᵘyDH as tu auʳ kᵘi'ːn
one mówiły, Janku chodź z nami do naszej królowej

and your heart will thrill with joy.“ Jack jumped
ənd juːʳ haːʳt ᵘyl THryll ᵘyDH dżoj Dżak dżampt
a twoje serce będzie drżeć z radości. Janek wskoczył

at once into the river. A lovely mermaid picked him
ət ᵘans yntə DHə rywər. ä lawly məːʳmejd pykt hym
natychmiast do rzeki. Urocza syrena podniosła go

up and said: „I have to take you to our queen
ap änd sed aj häw tə tejk juː tu aur kᵘi'ːn
i rzekła: „Ja muszę zabrać cię do naszej królowej

and I hope she will marry you.“ Then the mermaid
änd aj houp sze ᵘyl märy ju. DHen DHə məʳmejd
i (ja) spodziewam się że ona poślubi ciebie. „Następnie syrena

took Jack by the hand and led him to a
tuk [8]) dżäk baj thə händ ənd led [9]) hym tu ə
wzięła Janka za rękę i poprowadziła go do

beautiful palace. Going along splendid corridors,
bju':t,ful päləs. go'uyN elo'N splendyd co'rydo:^{r}z
pięknego pałacu. Idąc wzdłuż wspaniałych korytarzy

they came at last to the apartment of the queen.
DHej kejm ət la:st tə DHy əpa:^{r}tment ow DHə k^{u}i:n
oni przyszli na koniec do apartamentu królowej.

There sat the queen robed in emeralds and
DHe:^{r} sät[10]) DHə k^{u}i':n roubd yn e'mə^{r}ldz ənd
Tam siedziała królowa przyodziana w szmaragdy i

lace on a golden throne ornamented with sapphires
lejs on ə gould'n THroun o':rn,me'ntyd ^{u}yDH sä'fajə^{r}z
koronki na złotym tronie ozdobionym (z) szafirami

and rubies. „How do you do, Jack“? she said,
ənd ru:byz hau du ja du: dżäk? szi sed
i rubinami. „Jak się masz Janku?“ ona rzekła

„Sit down, please“. Jack sat down and began
syt daun pli:z dżäk sät daun ənd bygä'n[11])
„usiądź proszę.“ Janek usiadł i zaczął

to talk in an interesting way about their marriage.
tu to:k yn ən y'nt,rystyN wej əbàut DHe:^{r} märydż
rozmawiać w interesujący sposób o ich ślubie.

Next morning he went with the queen through
nekst mo:^{r}nyN hi ^{u}ent ^{u}yDH DHə k^{u}i:n THru:
Następnego poranku on poszedł z królową przez

rooms grandly furnished, till they came to an
ru:mz grändly fə:^{r}nyszt tyl DHej kejm tu ən
pokoje wspaniale umeblowane, aż (oni) przyszli do

altar, where they stood waiting for the priest
o:ltə^r h^{u}e:^{r} DHej stud[12]) ^{u}ejtyN fo^r DHə pri:st
ołtarza, gdzie (oni) stanęli czekając na księdza

to come. „Oh! Oh“ screamed the queen „what
tə k**a**m. ou! ou! skri:md DHə k^{u}i:n h^{u}ot
aby przyszedł[13]) ach! ach! wrzasnęła królowa „co

is that?“ „Oh!“ screamed Jack...
yz DHät.? ou! skri:md dżäk
jest to“ „ach!“ krzyknął Janek...

Jack opened his eyes and heard his mother's
Dżäk oup,nd hyz ajz änd hə:^{r}d hyz m**a**DHə^{r}z
Janek otworzył swe oczy i usłyszał swej matki

voice saying: „Jack, my dear, come along home
wojs sejyN Dżäk maj di:^{r} k**a**m əlóN houm
głos mówiący: „Janku, mój drogi, chodźże do domu

or you will fall in the river“!
oʳ ju ᵘyl fo:l yn DHə rywər
albo (ty) wpadniesz do rzeki!“

[1]) pewnego pięknego dnia, [2]) to wander away — wywędrować, [3]) country — kraj, okolice wiejskie, wieś, [4]) czas przeszły od to go — iść, udać się [5]) po polsku: znacznie dalej, [6]) czas przeszły od to come — przychodzić, [7]) czas przeszły od to lie (laj) — leżeć, [8]) czas przeszły od to take — brać, [9]) czas przeszły od to lead — prowadzić, [10]) czas przeszły od to sit — siedzieć, [11]) czas przeszły od to begin — zaczynać, [12]) czas przeszły od to stand — stać. [13]) na przyjście

TWORZENIE ZDAŃ.

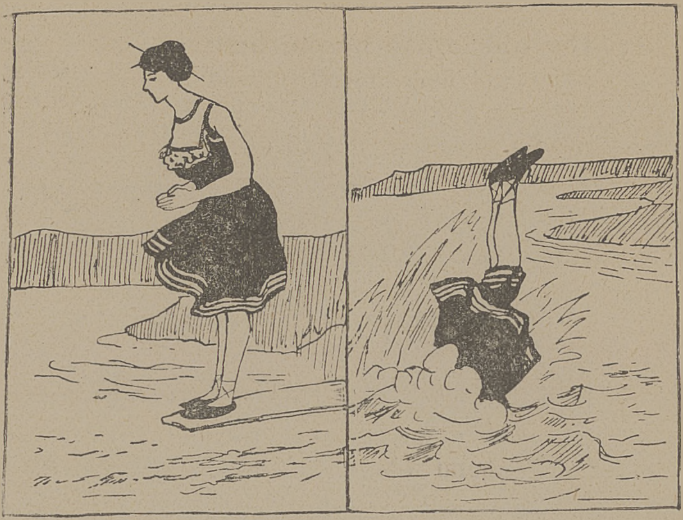
Łącząc jakikolwiek wiersz kolumny A) z dowolnym wierszem kolumny B), tworzymy zdania, które pod względem gramatycznym są zupełnie poprawnemi zdaniami angielskiemi. Np. Nr. 1 kolumny A) z Numerem 6 kolumny B) daje zdanie: I can return home — mogę wrócić do domu.

Nr.	Kolumna A)	Nr.	Kolumna B)
1.	I can	1.	speak English
2.	? can you	2.	spell his name
3.	he can not	3.	read a book
4.	? can she not	4.	write Polish
5.	it must	5.	translate into German
6.	we must not	6.	return home wracać do domu
7.	? must they not	7.	come here
8.	? must I	8.	say that
9.	I may	9.	open the door otworzyć drzwi
10.	? may you	10.	meet him spotkać go
11.	she may not	11.	see her
12.	? may he not	12.	sit at the table
13.	we do not	13.	take off the hat
14.	? does it	14.	answer him odpowiedzieć mu
15.	? does she not	15.	enter the room wejść do pokoju

Każdy wiersz kolumny A) można odmieniać we wszystkich osobach (I, you, he, she, it, we, they) i łączyć z dowolnym wierszem kolumny B). W ten sposób, bez trudu, otrzymamy 1575 zdań. Znak zapytania po liczbie oznacza, że to jest zdanie pytajne, w którym pytajnik powinien być na końcu utworzonego zdania. Wszystkie wyrażenia kolumny B) oznaczają także tryb rozkazujący, np. Nr. 7. come here! chodź tutaj!

Pleasure and Business.

pleżə^{r} änd byznəs.

1. Why has she those long
h^{u}aj häz szi: DHouz loN
dlaczego ma ona te długie
pins in her haircap?
pynz yn hə he:^{r}käp?
szpilki w swoim czepku?

2. You must wait a moment
ju: m**a**st ^{u}ejt ə moum,nt
musicie czekać chwilkę
until she comes on top again
anty'l szi k**a**mz on top əge'jn
aż ona wyjdzie na wierzch znowu

3. And now you see an up-to-
änd nau ju si: än **a**p-tə-
A teraz widzicie nowo-
date English miss that believes
dejt YNglyśz mys DHät byli:wz
czesną angielską pannę, która wierzy
in combining business with
yn k,mbajnyN byznəs ^{u}yDH
w połączenie interesu z
pleasure.
pleżə^{r}.
przyjemnością.

The Open Window.

Dhy oup,n ^{u}yndou.

otwarte okno.

1. **The old house by the lindens**
DHy ould haus baj DHə lyndənz
stary dom przy lipach
Stood silent in the shade,
stud sajl,nt yn DHə szejd
stał milczący w cieniu
And on the gravelled pathway
änd on DHə gräwld pa:TH^{u}ej
a na posypanej żwirem ścieżce
The light and shadow played
DHə lajt ənd szädou plejd
światło i cień igrały

2. **I saw the nursery windows**
aj so: DHə nə'^{r}s,ry ^{u}yndouz
ja widziałem pokoju dziecięcego okna
Wide open to the air,
^{u}ajd oup,n tə DHy e:^{r}
szeroko otwarte na powietrze
But the faces of the children
bat DHə fejsyz ow DHə czyldr,n
ale twarze dzieci
The were no longer there
DHej ^{u}e:^{r} nou loNgə^{r} DHə:^{r}
one były nie dłużej [1]) tam [1])

3. **The large Newfoundland housedog**
DHə la:^{r}dż niufau'ndłənd ha'usdog
wielki nowofundlandzki domowy pies
Was standing by the door
^{u}oz ständyN baj DHə do:^{r}
był stojącym [2]) przy drzwiach
He looked for his little playmates
hi lukt fo^{r} hyz lytl plejmejts
on wyglądał swoich małych towarzyszy zabaw
Who will return no more!
hu: ^{u}yl rytə':rn nou mo:^{r}
które powrócą [3]) nie więcej [3])

4. **They walked not under the lindens,**
DHej ^{u}o:kt not əndə^{r} DHə lyndənz
one nie chodziły pod lipami

They played not in the hall,
DHej plejd not yn DHə ho:l
one nie bawiły się w sieni
But shadow, and silence and sadness
bat szädou ənd sajl,ns ənd sädnys
lecz cień i milczenie i smutek
Were hanging over all
^{u}e:r häNyN ouwə^{r} o:l
były wiszące[4]) nad wszystkiem
5. **The birds sang in the branches**
DHə bə:^{r}dz säN yn DHə branszyz
ptaki śpiewały w gałęziach
With sweet familiar tone
^{u}yDH s^{u}i:t[5]) fəmiljə^{r} tóun
(z) słodkim znanym tonem
But the voices of the children
bat DHə wojsyz ow DHə czyldr,n
ale głosy dzieci
Will be heard in dreams alone!
^{u}yl bi: hə:^{r}d yn dri:mz əlóun
będą słyszane w snach tylko
6. **And the boy that walked beside me,**
änd DHə boj DHät ^{u}o:kt bysájd mi
a chłopiec, który szedł koło mnie
He could not understand
hi kud not andə^{r}stä'nd
on nie mógł zrozumieć
Why closer in mine, ah! closer
h^{u}aj clouzər yn majn a: klouzer
dlaczego silniej[6]) w mojej[7]) ach silniej
I pressed his warm, soft hand!
aj prest hyz ^{u}o:^{r}m soft händ
ja ściskałem jego ciepłą miękką rękę!

Written by *Henry Longfellow*
ryt,n baj *Henry LóNfel,u*
napisane przez Henryka „

po polsku: [1]) twarzy dzieci więcej tam nie było [2]) stał [3]) nigdy więcej nie powrócą. [4]) zawisły albo unosiły się nad wszystkiem [5]) miłym [6]) close-szczelny, ciasny, tuż przy [7]) w mojej ręce.

Henryk Longfellow (1807—1882) wielki amerykański poeta, ulubiony i ceniony i bardzo popularny w Ameryce i w Anglji. Jego poezje odznaczają się głębokością i delikatnością uczucia, szlachetnością myśli i czystym idealizmem. Pisze językiem bardzo pięknym i prostym, dlatego jest zrozumiałym przez wszystkich.

Powstanie i rozwój Wielkiej Brytanji.

Kiedy w 55 r. przed nar. Chr. Rzymianie po raz pierwszy wylądowali na południowem wybrzeżu wyspy, noszącej dziś nazwę W. Brytanji, znaleźli tam szczep celtycki, którego ludzie nazywali się Brithonami. Brytonie ci mieszkali w jaskiniach lub nędznych lepiankach, malowali swe ciała, nie mieli żadnej odzieży, jak tylko skóry zwierząt, a żywili się mlekiem i mięsem upolowanych zwierząt. Religią tych dawnych mieszkańców Brytanji (tak nazwali ten kraj Rzymianie) był „druidyzm“. Druidzi byli kapłanami i prawodawcami Brytonów, którzy czcili słońce, księżyc i gwiazdy i uważali dęby i jemiołę za coś świętego. W gajach budowali ci druidzi świątynie i ołtarze, [których szczątki dotąd istnieją w Salisbury Plain (só:lzb,ry plejn] i składali ofiary w ludziach. Rzymianie ostatecznie podbili Brytonów za cesarza Klaudjusza, zaprowadzili rzymskie prawa i kulturę i staczali jeszcze przez jakiś czas walki z Piktami i Skotami, któreto plemiona przychodziły z Caledonji (dzisiejszej Szkocji) i ustawicznie niepokoiły Brytonów. Aby powstrzymać ich najazdy, Rzymianie budowali olbrzymie wały, (resztki tych wałów zachowały się gdzieniegdzie do dnia dzisiejszego), ale niedługo rządzili w Brytanji, gdyż już w r. 402 opuścili ten kraj z powodu zamieszek, jakie wybuchły w innych częściach rzymskiego imperjum.

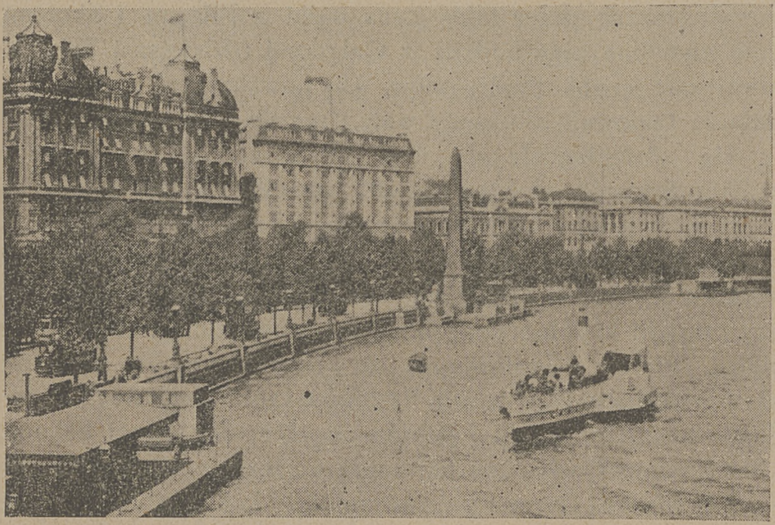
Brytonowie, nie mogąc już liczyć na pomoc Rzymian w walkach z Piktami i Skotami, zawezwali na pomoc Saxonów, którzy przybyli z północnych krajów germańskich i, wprawdzie odpędzili Piktów i Scotów, ale ze sprzymierzeńców stali się zdobywcami, bo wnet ujarzmili Brytonów i zawładnęli wschodnimi krajami dzisiejszej Anglji i południ. częścią dzisiejszej Szkocji. Za Saxonami przyszły inne germańskie szczepy: Anglowie, Jutowie i Fryzowie. Germanowie ci założyli kilka królestw, a te zjednoczył dopiero w r. 827 Egbert, król Wessex'u, który koronował się na króla *Anglji* w Winchester (ᵘy'nczystəʳ.) Za panowania Alfreda Wielkiego, wnuka Egberta, Anglja, która przedtem była osłabiona wskutek walk staczanych z najeźdźcami duńskimi, zaczyna powoli rosnąć pod względem kulturalnym. Alfred zaprosił uczonych z Europy, zakładał szkoły (mówią, że on był właściwym założycielem Uniwersytetu Oxfordzkiego), nauczył poddanych swoich budować okręty i ustanowił milicję dla obrony granic.

(C. d. n.)

Anglja w obrazach.

I. Londyn.

Każdy wie, że Londyn jest stolicą Anglji, że leży nad Tamizą i jest największem miastem na świecie. Jak łatwo to powiedzieć lub przeczytać! Jak jednak bardzo trudno jest mieć pojęcie, co to znaczy. Możemy mówić o tysiącach ulic, o setkach tysięcy domów, ale te słowa nie dadzą nam wyobrażenia o wielkości Londynu. Na razie posłuchajmy, co mówi oficjalna statystyka: według ostatniego spisu ludności, Londyn liczy przeszło 7,500.000 mieszkańców. Długość kilkunastu tysięcy ulic i uliczek wynosi około 14.000 mil ang.[1]) Jest tam 605 stacji kolejowych, a do wielkich dworców kolejowych przyjeżdża w ciągu 24 godzin 8620 pociągów. Port Londyński ma 27 $^1/_2$ mil ang. murowanych nadbrzeży. Liczba parków i otwartych placów

River Thames and Embankment — Rzeka Tamiza i Nadbrzeże

327, powierzchni łącznej 16.000 acrów [2]). W ciągu ostatnich 20 lat przybyło przeszło 3000 nowych ulic, gdyż Londyn t. zw. „Greater London“ ustawicznie rozrasta się w rozmaitych kierunkach.

Porządku pilnuje 20.000 policjantów i 250 komisarjatów policyjnych. Przeciętnie 300 osób dziennie jest aresztowanych za rozmaite przekroczenia, 55 sądów wymierza sprawiedliwość i jest 5 kryminałów z 5000 lokatorami.

Mamy tam blisko 900 szkół powszechnych (800.000 dzieci, 17.500 nauczycieli) 218 szkół średnich, 75 technicznych szkół

[1]) mila ang. = 1609·35 metrów. [2]) 1 acre = 40·467 arów.

Westminster Abbey

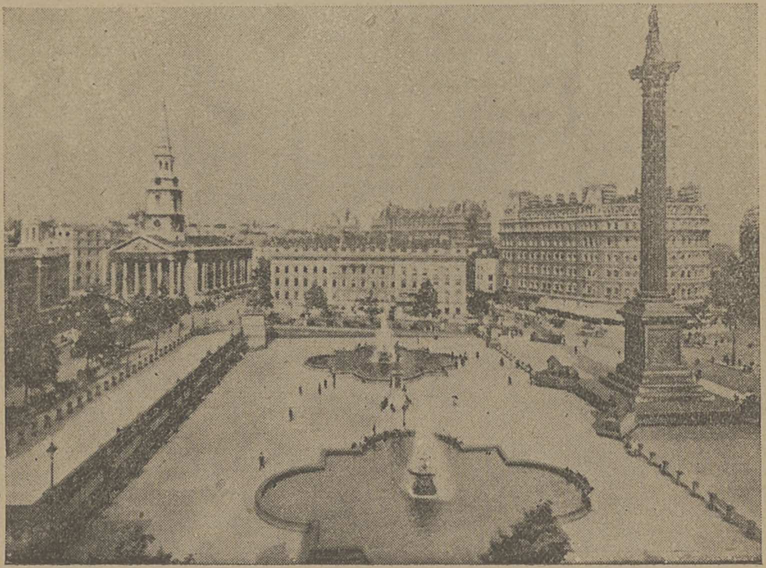
niższych, nadto 300 szkół wieczornych. Uniwersytet Londyński wraz z kilkunastu kolegjami wyższemi daje wykształcenie wyższe.

100 ludowych wypożyczalni książek wypożycza bezpłatnie rocznie 10,000.000 książek dla 350.000 czytelników, a jedna z największych bibliotek świata British Museum Library (brytysz mjuzi'əm lájbrəry) ma przeszło 5,000.000 książek (we wszystkich językach, a więc także i w polskim.) Dodam jeszcze, że jest tam 1100 urzędów pocztowych i że w samym Londynie doręcza się przeszło 1 miljard i 750 miljonów posyłek pocztowych (listów, kartek, gazet, pakietów) rocznie. Wreszcie mamy 26

muzeów i galerji obrazów, 52 teatrów, 55 hal muzycznych i niezliczone kinoteatry. Oto garść cyfr odnosząca się tylko do niektórych dziedzin życia tego potężnego miasta. „Ależ dość już tych cyfr", powiedzą czytelnicy „chcemy widzieć Londyn."

Aby zobaczyć Londyn, najlepiej zająć miejsce siedzące na dachu omnibusu, idącego np. od mostu Westminster do City, a więc do samego serca Londynu. Przed sobą widzimy wspaniały gmach parlamentu [1]), zbudowany w bogatym stylu gotyckim, którego główna fasada od strony rzeki wynosi przeszło 286 m. i wieżę zegarową wysoką na 86 m., na której znajduje się słynny dzwon „Big Ben."

Na prawo, w pięknej perspektywie, roztacza się widok na gościniec nad lewym brzegiem Tamizy, gdzie stoi Obelisk

Trafalgar Square

egipski „Cleopatra's Needle" „Igła Kleopatry" (Kliopá:trəz ni:dl). Tuż przy parlamencie widzimy sławne opactwo Westminsterskie „Westminster Abbey" (ᵘéstmynstəʳ äby), gdzie leżą pochowani sławni Anglicy i gdzie są grobowce królewskie. W głównej nawie kościoła mieści się grób „Nieznanego Żołnierza".

Jadąc dalej wzdłuż wspaniałej ulicy Whitehall, gdzie stoją gmachy rządowe, przybywany do najpiękniejszego placu w Lon-

[1]) rycina na str. 16. „The Houses of Parliament". (DHe hauzyz ow pa:ʳləm,nt) : mieści się tam 500 sal i 11 podwórzy.

Westminster Abbey Wewnętrzny widok kościoła

dynie: Trafalgar Square, (trəfä'lgə^{r} sk^{u}e:^{r}) na którym stoi pomnik Nelsona, admirała angielskiego, wielkiego zwycięzcy floty Napoleona w bitwie morskiej pod Trafalgar w r. 1805.

Ten pomnik jest kolumną wysoką na 45 m., na której stoi posąg Nelsona (5 m wysoki), a której podnóże zdobią płaskorzeźby, przedstawiające sceny z bitew stoczonych przez Nelsona. Pomnik strzegą cztery olbrzymie, bronzowe lwy. Naprzeciw kolumny widzimy gmach Narodowej Galerji obrazów, nie przedstawiający pod względem budowy nic interesującego.

Wjeżdżamy teraz na Strand (stränd), którato ulica należy do najbardziej ożywionych i najbardziej zajmujących w Londynie. Zaraz na prawo mamy Charing Cross Station (czäryN kro's stejsz,n), wielki dworzec kolejowy wraz z hotelem, a dalej pierwszorzędne hotele, wspaniałe sklepy i kilka teatrów; to też po jednej i drugiej stronie widzimy przesuwające się fale ludzi, najrozmaitszych narodowości i ras; jedni śpieszą za interesami, drudzy gonią za rozrywkami, czynią zakupy, jeszcze inni, z „przewodnikiem" po Londynie w ręku, ciągną po ulicy powoli, oglądając się na wszystkie strony. To cudzoziemcy, którzy zwiedzają Londyn. A na jezdni ruch oszołamiający; przed i za nami setki toczących się zwolna powozów, automobili, wozów ciężarowych i omnibusów. Co chwilkę musimy przystawać wśród tego natłoku wehikułów, a wreszcie stajemy na kilkadziesiąt sekund, bo policjant wstrzymał jednym ruchem ręki cały ruch na jezdni, by umożliwić jazdę na przecznicy, zatłoczonej także olbrzymią ilością wszelkiego rodzaju pojazdów.

(C. d. n.)

OD ADMINISTRACJI.

Następny zeszyt miesięcznika „JOHN BULL AND UNCLE SAM" wyjdzie we wrześniu.

Cena pojedynczego zeszytu: 1 zł., prenumerata kwartalna (za 3 zeszyty) wynosi 2 zł. 70 gr. Należy ją przesłać wprost do administracji lub złożyć w księgarni, w której zgłoszono abonament. Prenumeratorowie kwartalni będą dopuszczeni do losowania bezpłatnych książek angielskich, kupionych przez Administrację lub nadesłanych jej z Anglji i Ameryki dla tych, którzy byli prenumeratorami przez cztery kwartały.

Administracja miesięcznika

„JOHN BULL AND UNCLE SAM"

Adres Administracji: Lwów, ul. Lenartowicza l. 20.
Adres redakcji: ul. Zamarstynowska 31.

Wydawca i odpowiedzialny za redakcję:
Emil Szumski, lektor Politechniki Lwowskiej i Akad. Medyc. Weter.

Dostrzeżone omyłki druku.

Strona 4. zamiast Samogłoskie ma być Samogłoski. Strona 6. znak fonetyczny zamiast Th ma być TH. Strona 8. trzeci wiersz z dołu ma być: o tych skróceniach, których znajomość jest konieczna, pomówimy w lekcji szóstej. Strona 13 w ustępie pt. „An Explanation" w drugim wierszu zamiast DHe ma być DHə. Strona 13. na dole ma być [3]) dosłownie: jest wykładającym.

Odbito czcionkami drukarni „Sztuka" Lwów.